

**FACTORS INFLUENCING DEMAND FOR BUSINESS LOAN FROM GOVERNMENT
FINANCIAL INSTITUTIONS
BY SMALL AND MEDIUM SIZED ENTERPRISES (SMEs)
IN NORTHEASTERN THAILAND**

Saranya Raksong¹, Byungho Yu¹

Maharakham Business School, Maharakham University¹

ABSTRACT

This research aimed to examines the source of fund and the factors influencing demand for business loan from government financial institutions by Small and Medium Sized Enterprises (SMEs) in Northeastern Thailand. The research was conducted by using questionnaires as research tools for collecting data from 375 SMEs executives in the Northeast of Thailand. The results found that the majority source of fund of the SMEs in Northeastern Thailand is the credit from commercial bank, follow by business loans from government financial institutions. In addition, the factors affecting demand for business loan from government financial institutions by small and medium sized enterprises including firm capital and firm asset. Moreover, marketing mix factors that affect demand for business loan from government financial institutions including product factor, price, place and promotion. The results of this research could be used as a guideline for the SMEs business to prepare for accessing to business loan. In addition, government sector could also adopt this research as basic information for setting a strategy to promote the SMEs in Thailand.

Keywords: small and medium enterprise, business loan, Government Financial Institutions

*Author e-mail address: saranya.r@mbs.msu.ac.th

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ศรัญญา รักสงฆ์¹, ปิยงโฮ ยู¹

¹ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม 44150, ประเทศไทย

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงแหล่งที่มาของเงินทุน และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐ โดยวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 375 ราย ผลการวิจัย พบว่า แหล่งเงินทุนที่สำคัญที่สุดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ เงินกู้ จากธนาคารพาณิชย์ รองลงมาคือสถาบันการเงินของรัฐ และปัจจัยด้านสถานประกอบการที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ทุนเริ่มต้นของกิจการ มูลค่าสินทรัพย์ของกิจการ นอกจากนี้ ยังพบว่า ปัจจัยด้านส่วนผสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐ ประกอบด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และ ด้านการส่งเสริมการขาย ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถใช้เป็นแนวทางการวางแผนการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง สามารถใช้แนวทางในการวางในการกำหนดนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อไป

คำสำคัญ: วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, สินเชื่อธุรกิจ, สถาบันการเงินของรัฐ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เงินทุน เป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินธุรกิจ โดยธุรกิจแต่ละประเภทจะใช้ปริมาณเงินทุนที่แตกต่างกัน และมีแหล่งเงินทุนที่แตกต่างกัน สำหรับการประกอบธุรกิจในรูปแบบของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ธุรกิจ SME) ผู้ประกอบการมักจะเริ่มต้นธุรกิจโดยใช้เงินทุนของตัวเอง สร้างธุรกิจขนาดเล็ก ขึ้นมาได้ระดับหนึ่ง และเมื่อธุรกิจขยายตัว ก็เริ่มมีความต้องการหาแหล่งเงินทุนเพื่อขยายกิจการ ในอดีตแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่สำคัญในประเทศไทย คือ สินเชื่อจากสถาบันการเงินในประเทศที่จัดสรรให้แก่ภาคธุรกิจ โดยเฉพาะสินเชื่อจาก

ธนาคารพาณิชย์ โดยเฉพาะในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2540 ซึ่งธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบการให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจมาก ถึงประมาณร้อยละ 85 ของมูลค่าสินเชื่อทั้งหมดในประเทศ อย่างไรก็ตาม หลังวิกฤตการเงินของประเทศไทยในปี 2540 ธนาคารพาณิชย์ได้ปรับลดปริมาณการให้สินเชื่อแก่ธุรกิจลง เนื่องจากขาดความเชื่อมั่นในภาวะเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งขาดความเชื่อมั่นในตัวผู้ประกอบการ และมีการเพิ่มความระมัดระวังในการดำเนินงานและการบริหารจัดการความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อมากขึ้น โดยเฉพาะ การปล่อยสินเชื่อให้แก่ลูกค้าในกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งในมุมมอง

ของธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่จะเห็นว่าวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงค่อนข้างสูง เนื่องจากขนาดธุรกิจ บางรายมีขนาดค่อนข้างเล็ก ซึ่งรูปแบบการให้บริการ (Business model) ของธนาคารพาณิชย์ยังไม่ยืดหยุ่นเพียงพอที่จะให้บริการแก่ SMEs รายที่เล็ก ๆ เหล่านี้ได้ นอกจากนี้ธนาคารพาณิชย์หลายแห่งประสบปัญหา ด้านสภาพคล่องและการบริหารงานภายในของธนาคารเอง จึงส่งผลทำให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนมากประสบปัญหาการขาดแคลนแหล่งเงินทุน

ปัจจุบัน รัฐบาลให้ความสำคัญต่อในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากขึ้น เนื่องจากเป็นภาคธุรกิจที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งจะเห็นได้จากสถิติที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยมี GDP ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในปี 2560 มีมูลค่า 6,551,718 ล้านบาท มีสัดส่วนต่อ GDP รวมทั้งประเทศคิดเป็นร้อยละ 42.4 และมีขยายตัวร้อยละ 5.1 จากปีที่ผ่านมา (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2560) นอกจากนี้ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังก่อให้เกิดการจ้างงานมากถึงร้อยละ 80.3 ของการจ้างงานทั้งหมดในประเทศไทย ดังนั้น รัฐบาลจึงมีนโยบายให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการเหล่านั้น ในรูปแบบของการให้สินเชื่อผ่านสถาบันการเงินของรัฐบาล เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งการกำหนดนโยบายการให้สินเชื่อเพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยการตั้งกองทุนต่าง ๆ มากขึ้น(สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2561)

ถึงแม้ว่าปัจจุบันสถาบันการเงินต่าง ๆ โดยเฉพาะสถาบันการเงินของรัฐจะมีการขยายสินเชื่อเพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากขึ้น แต่ทัศนคติของผู้ประกอบการต่อการขอสินเชื่อจากธนาคาร เริ่มเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ประกอบการ Startups ซึ่งมักจะเชื่อว่าการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินของรัฐไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของตนได้เนื่องจากมีความล่าช้าในการพิจารณา และยังมีต้นทุนแฝง เช่น ค่าประกันต่าง ๆ ดังนั้นจึงมักมองหาแหล่งเงินทุนที่นอกจากให้

เงินทุนสนับสนุนแล้วยังสามารถส่งเสริมธุรกิจในด้านอื่น ๆ ในขณะที่ผู้ประกอบการ SMEs แบบดั้งเดิมก็ยังคงให้ความสำคัญกับแหล่งเงินทุนแบบดั้งเดิมอยู่ โดยเฉพาะแหล่งเงินทุนที่มีดอกเบี้ยต่ำ นอกจากนี้ ยังมีผู้ประกอบการในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนมากที่ไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อจากสถาบันการเงินในระบบ และยังมีปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing loan) ที่เกิดจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประสบปัญหาการขาดแคลนเงินหมุนเวียน ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงจัดทำขึ้นเพื่อศึกษาถึงแหล่งที่มาของเงินทุนของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อไป

วัตถุประสงค์

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อศึกษาแหล่งที่มาของเงินทุนและทดสอบปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อและการใช้บริการสินเชื่อเพื่อธุรกิจจากสถาบันการเงิน พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่นอกจากนี้ยังมีบางงานวิจัยที่เน้นการศึกษาความสามารถในการขอสินเชื่อของผู้ประกอบการ เช่น Bebczuk (2004) ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้บริการและเข้าถึงสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศอาเจนตินา โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัยกับผู้ประกอบการในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งพบว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีผลกระทบต่อ

ขอสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ Thampy (2010) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและการขยายสินเชื่อในประเทศอินเดีย พบว่า มีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนมากในประเทศอินเดียที่ไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อในระบบของสถาบันการเงินได้ ซึ่งสาเหตุสำคัญมาจากอัตราการขยายตัวของธุรกิจสูงกว่าอัตราการขยายสินเชื่อจากสถาบันการเงินในประเทศ นอกจากนี้ Owualah (2002) ศึกษาเข้าถึงการขอสินเชื่อและข้อจำกัดในการขอสินเชื่อของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศญี่ปุ่น พบว่า ข้อจำกัดที่เป็นปัจจัยหลักที่มีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมคือ ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการขอสินเชื่อ ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของธุรกิจกับสถาบันการเงิน และผลการดำเนินงานของวิสาหกิจ

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยส่วนหนึ่งที่จะเน้นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อจากสถาบันการเงิน โดยเน้นการศึกษามุมมองของสถาบันการเงิน เช่นงานวิจัยของ Boot (2000) ซึ่งได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยกับปริมาณการให้สินเชื่อแก่ธุรกิจ SMEs ซึ่งพบว่าอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำจะสามารถจูงใจให้ใช้บริการสินเชื่อจากธนาคารเพื่อขยายกิจการเพิ่มขึ้น ซึ่งผลการศึกษานี้ก็คล้ายกับงานวิจัยของ Berger และ Udell (1995) ที่พบว่า อัตราดอกเบี้ย และความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างผู้กู้กับธนาคาร มีผลต่อการให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจ สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับการเข้าถึงสินเชื่อของธุรกิจนั้น Uzzi (1999) ได้ศึกษาถึงอุปสรรคในการเข้าถึงสินเชื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเน้นการศึกษาของธุรกิจที่อยู่ในภาคเกษตร ซึ่งพบว่าธุรกิจเกษตรไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อในระบบได้เนื่องจากเป็นธุรกิจขนาดเล็กซึ่งสถาบันการเงินส่วนมากพิจารณาจะเชื่อถือธุรกิจขนาดใหญ่มากกว่า ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bougheas, Mizen and Yalchin (2006) ที่พบว่า กิจการขนาดเล็กมีความเสี่ยงในการทำธุรกิจสูงและเป็นกิจการที่ดำเนินมาไม่นาน ดังนั้นสถาบันการเงินจะมีความเข้มงวดมากกว่ากิจการขนาดใหญ่ในการพิจารณาสินเชื่อ Rand (2007) ก็ได้ผล

การศึกษาที่คล้ายกันคือ ขนาดของกิจการเป็นปัจจัยหลักที่มีผลต่อการเข้าถึงสินเชื่อของธุรกิจ

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินในประเทศไทยนั้น ได้มีการศึกษาไว้บ้าง เช่น จิตรพรหม โอพาธนาเศรษฐ์ และคณะ (2551) ศึกษาเข้าถึงสินเชื่อของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือของประเทศไทย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการและการได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงิน ได้แก่ การจัดทำแผนธุรกิจ ประวัติการเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของผู้ประกอบการ สภาพคล่องของธุรกิจ และผลการประกอบการที่ผ่านมา และสาเหตุหลักที่ผู้ประกอบการไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อในระบบได้นั้นมาจากผู้ประกอบการมีความรู้และประสบการณ์ในการทำธุรกิจค่อนข้างน้อยซึ่งมีผลทำให้ธนาคารขาดความมั่นใจ และไม่อนุมัติสินเชื่อ นอกจากนี้ ปัจจัยที่เกิดจากสถาบันการเงิน เช่น ขั้นตอนการพิจารณาสินเชื่อที่นานเกินไป และข้อกำหนดในการขอสินเชื่อที่เข้มงวดเกินไปทำให้ผู้ประกอบการไม่ขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินในระบบแต่จะกู้ยืมในระบบแทน หลังจากนั้น กรวิทย์ ดันศรี และคณะ (2557) ได้ศึกษาถึงแนวทางการเข้าถึงเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการใช้เทคนิควิเคราะห์ปัจจัยเป็นเครื่องมือ ซึ่งผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่สำคัญในการเข้าถึงสินเชื่อ ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ปัจจัยด้านการบริหาร ปัจจัยด้านประวัติทางการเงิน ปัจจัยด้านสารสนเทศทางบัญชีและการเงิน ปัจจัยด้านบุคคล และโครงสร้างทางการเงิน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่ายังไม่มีงานวิจัยใดที่ศึกษาถึงการให้บริการสินเชื่อธุรกิจจากสถาบันการเงินของรัฐบาล ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงได้เน้นถึงการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อนำไปเสนอแนะในการในการขอสินเชื่อของภาคธุรกิจ และการกำหนดนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อไป

วิธีการศึกษาวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้เป็นได้แก่ ผู้บริหารของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย จำนวน 57,210 ราย (สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2560) โดยสุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางของ Krejcie และ Morgan (1970: 608-610) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ดังนั้น ขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้ คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อยจำนวน 375 นอกจากนี้ยังได้จำแนกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ซึ่งมีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่างโดยจำแนกวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ออกเป็นจังหวัด และ กำหนดกลุ่มตัวอย่างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตามสัดส่วน และ ทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้คอมพิวเตอร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิด โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้ประกอบการหรือผู้จัดการในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ในปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยใช้ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือ SMEs ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือ SMEs ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ซึ่งประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ

ประกอบด้วยคำถามจำนวน จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย รูปแบบของกิจการ ทุนจดทะเบียน มูลค่าสินทรัพย์ของกิจการ จำนวนพนักงาน และรายได้สุทธิต่อเดือน โดยใช้ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับแหล่งเงินทุนของกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 5 ข้อ โดยใช้ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ SMEs ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale)

ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามงานวิจัยนี้ได้ นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try-out) กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 ราย และได้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือจากแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองใช้โดย การหาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามรายข้อ (Discrimination power) โดยใช้เทคนิค Item-total correlation ซึ่งผลจากการทดสอบพบว่า มีค่าระหว่าง 0.723-0.853 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally (1978) ซึ่งแนะนำว่าค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ควรเกินกว่า 0.40 จึงเป็นค่าที่ยอมรับได้ นอกจากนี้ยังได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยจากการทดสอบพบว่า มีค่า (Reliability) อยู่ระหว่าง 0.896-0.901 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally (1978) ที่กล่าวไว้ว่าความน่าเชื่อถือตามทฤษฎีของ Cronbach ซึ่งแนะนำว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามไม่ควรต่ำกว่า 0.70

(Percentage) สำหรับการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ใช้วิธีการประมวลผลทางหลักสถิติเชิงพรรณานำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ หาค่าทางสถิติซึ่งประกอบด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ซึ่งการสรุปผลการดำเนินการวิจัย ซึ่งได้กำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535, 99-100)

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

จากนั้นดำเนินการหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถามโดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535: 99-100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

นอกจากนี้ การทดสอบปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยใช้การวิเคราะห์ สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple correlation analysis) และการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก (Logistic regression analysis) หรือหรือแบบจำลอง Logit model

กรอบแนวคิด

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้
ตัวแปรตาม ได้แก่ เลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐ

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐซึ่งประกอบด้วย 2 ปัจจัยคือ

1. ปัจจัยที่เกิดจากลักษณะของสถาน

ประกอบการ ประกอบด้วย ประเภทของกิจการ, ทุนเริ่มต้นของกิจการ, มูลค่าสินทรัพย์ของกิจการ, ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ, และรายได้กิจการ

2. ปัจจัยทางด้านส่วนผสมทางการตลาด

ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ (Product) ซึ่งรวมถึงผลิตภัณฑ์สินเชื่อต่างๆ ปัจจัยด้านราคา (Price) ในงานวิจัย

นี้ หมายถึง อัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมต่างๆ ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) หมายถึง จำนวน สาขาและที่ตั้งสาขา ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion) ปัจจัยด้านบุคคล (People) ปัจจัยด้านการสร้างและนำเสนอ ลักษณะทางกายภาพ (Physical Evidence and Presentation) และปัจจัยด้านกระบวนการ (Process)

ปัจจัยด้านสถานประกอบการ

1. ประเภทกิจการ
2. ทุนเริ่มต้นของกิจการ
3. มูลค่าสินทรัพย์ของกิจการ
4. ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ
5. รายได้กิจการ

ปัจจัยทางด้านส่วนผสมทางการตลาด

1. ปัจจัยทางด้านผลิตภัณฑ์ (Product)
2. ปัจจัยทางด้านราคา (Price)
3. ปัจจัยทางด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)
4. ปัจจัยทางการส่งเสริมการตลาด (Promotion)
5. ปัจจัยทางด้านบุคคล (People)
6. ปัจจัยทางการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพ

(Physical evidence and presentation)

7. ปัจจัยทางด้านกระบวนการบริการ (Process)

เลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับ
สถาบันการเงินของรัฐ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

ผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 51.7) และมีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิง ประมาณ ร้อยละ 48.3 อายุของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีอายุระหว่าง อายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 40.8) รองลงมา คือ กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี (ร้อยละ 30.6) และ 51-60 ปี (ร้อยละ 17.0) ตามลำดับ ด้านระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มที่มีระดับการศึกษาในปริญญาตรีมีมากที่สุด (ร้อยละ 59.9) รองลงมาคือกลุ่มที่มีการศึกษาในระดับปริญญาโท (ร้อยละ 23.8) นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประมาณ 6-10 ปี (ร้อยละ 31.1) รองลงมา คือ กลุ่มที่มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 11-15 ปี (ร้อยละ 25.2) สำหรับตำแหน่งงานในปัจจุบัน พบว่ากลุ่ม

ตัวอย่างส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งผู้จัดการ (ร้อยละ 44.2) รองลงมา คือ เจ้าของธุรกิจ (ร้อยละ 37.4)

ข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

จากการสำรวจการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่ ร้อยละ 58.6 เป็นธุรกิจที่จดทะเบียนในรูปแบบของบริษัทจำกัด รองลงมาคือประมาณ ร้อยละ 41.4 มีการประกอบการในรูปแบบของห้างหุ้นส่วนจำกัด และเมื่อพิจารณาถึงเงินทุนจดทะเบียนพบว่า ประมาณ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 43 ของมีทุนจดทะเบียนระหว่าง 11-30 ล้านบาท รองลงมาคือกลุ่มที่มีทุนจดทะเบียนระหว่าง 31-60 ล้านบาท (ร้อยละ 30.1) และเป็นที่น่าสังเกตว่าเพียงประมาณร้อยละ 2.3 เท่านั้นที่มีทุนจดทะเบียนมากกว่า 90 ล้านบาท นอกจากนี้ จากการสำรวจยังพบว่าของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากกว่าร้อยละ 60 มีมูลค่าสินทรัพย์

ของกิจการน้อยกว่า 30 ล้านบาท และประมาณร้อยละ 16 ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีมูลค่าสินทรัพย์ของกิจการมากกว่า 120 ล้านบาท นอกจากนี้ยังพบว่าระยะเวลาในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่าการส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดำเนินงานมาแล้วไม่ต่ำกว่า 25 ปี (ร้อยละ 22.3) และมีเพียง ประมาณประมาณร้อยละ 4.3 ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้เปิดดำเนินการมาน้อยกว่า 5 ปี สำหรับรายได้สุทธิของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ร้อยละ 51 ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีรายได้สุทธิต่อเดือนประมาณ 1-15 ล้านบาท และมีเพียงประมาณร้อยละ 8.3 ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีรายได้สุทธิตั้งแต่ 60 ล้านบาทต่อเดือน

แหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากการสำรวจจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมพบว่าพบว่ามีผู้ประกอบการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า แหล่งเงินทุนที่สำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือคือ เงินกู้ (ร้อยละ 67.3) รองลงมา คือ การใช้เงินทุนตัวเอง (ร้อยละ 29.1) และ การร่วมทุน (ร้อยละ 3.4) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเฉพาะพฤติกรรมการกู้ยืมจากผู้ประกอบการส่วนใหญ่ ร้อยละ 51.8 มีแหล่งเงินทุนจากธนาคารพาณิชย์ในประเทศ และประมาณร้อยละ 442.7 ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกู้เงินจากสถาบันการเงินอื่นของรัฐบาล เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย และเป็นที่น่าสังเกตว่า ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะมีนโยบายสนับสนุนแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในรูปแบบของการจัดตั้งกองทุนต่าง ๆ แต่มีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพียงร้อยละ 0.9 กู้เงินจากกองทุนต่างๆตามนโยบายรัฐบาล และมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประมาณร้อยละ 0.7 ที่กู้เงินนอกระบบเลย

ตารางที่ 1 แหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แหล่งเงินทุน	ร้อยละ
1. กู้จากธนาคารพาณิชย์	51.73
2. กู้จากสถาบันการเงินของรัฐ	42.69
3. กู้จากบุคคลอื่น เช่น ญาติ หรือ เพื่อน	3.72
4. กู้จากกองทุนต่างๆตามนโยบายรัฐบาล	0.89
5. กู้จากสถาบันการเงิน/บุคคลอื่น นอกกระบบ	0.65
6. กู้จากแหล่งอื่น	0.32
รวม	100

ความคิดเห็นเกี่ยวกับคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในงานวิจัยนี้ ได้แบ่งปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือออกเป็น 2 ด้าน คือ ปัจจัยที่เกิดจากลักษณะของสถานประกอบการ และปัจจัยทางด้านส่วนผสมทางการตลาด

จากตาราง 2 ซึ่งแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงสินเชื่อของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้านสถาบันการเงิน ผลการวิจัย พบว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจากตารางพบว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านสถานประกอบการ

ปัจจัยที่เกิดจากลักษณะของสถานประกอบการ	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ประเภทของกิจการ	4.04	0.93	มาก
2. ทุนเริ่มต้นของกิจการ	4.04	1.07	มาก
3. มูลค่าสินทรัพย์ของกิจการ	3.64	0.95	มาก
4. ระยะเวลาในการดำเนินของธุรกิจ	2.68	0.98	ปานกลาง
5. รายได้กิจการ	3.61	1.04	มาก
	3.60	0.98	มาก

นอกจากปัจจัยด้านสถานประกอบการแล้ว ยังมีปัจจัยด้านส่วนผสมทางการตลาดที่มีผลกระทบต่อ การเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผลการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านส่วนผสมทางการตลาดในตารางที่ 3 พบว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและ

ตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐโดยรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยค่าเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 3.60 ($\bar{X} = 3.60$) นั่นคือ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเห็นว่า โดยภาพรวมลักษณะของสถานประกอบการหรือธุรกิจ มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นระยะเวลาในการดำเนินของธุรกิจ ($\bar{X} = 2.68$) ที่มีระดับเห็นด้วยปานกลาง โดยปัจจัยที่ผู้ประกอบการเห็นว่า มีผลต่อการเข้าถึงสินเชื่อของวิสาหกิจมากที่สุดคือ ประเภทของกิจการ และ ทุนเริ่มต้นของกิจการ ($\bar{X} = 4.04$) รองลงมาคือ มูลค่าสินทรัพย์ของกิจการ ($\bar{X} = 3.64$) และรายได้กิจการ ($\bar{X} = 3.61$) ตามลำดับ

ขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐด้านส่วนผสมทางการตลาด อยู่ในระดับมากโดยค่าเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 3.68 ($\bar{X} = 3.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้สามลำดับแรกได้แก่ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ($\bar{X} = 3.99$) ปัจจัยด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 3.83$) และปัจจัยด้านราคา ($\bar{X} = 3.73$)

ตารางที่ 3 ความคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐของวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านสถานประกอบการ

ปัจจัยด้านส่วนผสมทางการตลาด	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ (Product)	3.99	0.94	มาก
2. ปัจจัยด้านราคา (Price)	3.73	1.11	มาก
3. ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)	3.72	0.97	มาก
4. ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion)	3.48	1.03	มาก
5. ปัจจัยด้านบุคคล (People)	3.71	1.09	มาก
6. ปัจจัยด้านการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพ (Physical evidence and presentation)	3.64	0.85	มาก
7. ปัจจัยด้านกระบวนการ (Process)	3.83	0.92	มาก
	3.68	1.02	มาก

วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในการศึกษานี้ ได้เริ่มจากใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple correlation) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละคู่ ก่อนที่จะนำตัวแปรปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งจากผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน ระหว่าง 0.431-0.796 ซึ่งอาจจะเกิดปัญหาเป็น Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่า มีค่า VIF ระหว่าง 1.8-2.3 ซึ่งทุกค่ามีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระไม่มีผลทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity (Hair et al., 1995)

หลังจากทดสอบปัญหา Multicollinearity แล้ว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการทางเศรษฐมิติโดยใช้แบบจำลอง Logistic regression โดยในการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยในงานวิจัยนี้มีการกำหนดค่าตัวแปรตาม เพียง 2 ค่า คือ 0 และ 1 โดยตัวแปรตามจะมีค่าเท่ากับ 1 เมื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐและมีค่าเท่ากับ 0 เมื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่เลือกใช้บริการสินเชื่อกับสถาบันการเงินของรัฐ

ผลการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัจจัยที่เกิดจากลักษณะของสถานประกอบการ ที่มีผลการเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ทุนเริ่มต้นของกิจการและ มูลค่าสินทรัพย์ของกิจการโดยค่า สัมประสิทธิ์ของ ทุนเริ่มต้นของกิจการ มีเท่ากับ 0.198 (p-value = 0.03) หมายความว่า โอกาสที่ผู้ประกอบการที่มีทุนเริ่มต้นของกิจการสูงจะมีโอกาสใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐเพิ่มขึ้น ร้อยละ 19.8 เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ประกอบการที่ทุนเริ่มต้นของกิจการต่ำ สำหรับสัมประสิทธิ์ของมูลค่าสินทรัพย์ของกิจการเท่ากับ 0.625 ซึ่งหมายความว่า สถานประกอบการที่มีมูลค่าสินทรัพย์สูงจะมีโอกาสจะมีโอกาส

ใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐมากกว่าสถานประกอบการที่มีมูลค่าสินทรัพย์ต่ำประมาณ ร้อยละ 72

ปัจจัยที่เกิดด้านส่วนผสมทางการตลาด พบว่าปัจจัยที่เลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และ ด้านการส่งเสริมการขาย โดยสัมประสิทธิ์ของปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์เท่ากับ 0.44 (p-value = 0.03) แสดงว่าถ้าสถาบันการเงินของรัฐมีผลิตภัณฑ์

สินเชื่อที่หลากหลาย และตรงกับความต้องการของธุรกิจ จะทำให้ผู้ประกอบการมีโอกาสที่จะใช้บริการสินเชื่อมากกว่าสถาบันการเงินที่ไม่มีความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ประมาณร้อยละ 44 นอกจากนี้ ยังพบว่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยด้านราคาเท่ากับ -1.28 (p-value = 0.00) ซึ่งหมายถึง ผู้ประกอบการมีโอกาสที่จะใช้บริการสินเชื่อมากกว่าสถาบันการเงินที่น้อยลงประมาณร้อยละ 12.8 ถ้าสถาบันการเงินมีการกำหนดราคา เช่น ดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมต่างๆสูงขึ้น

ตารางที่ 4 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ปัจจัย	Coefficient	p-value
ปัจจัยที่เกิดจากลักษณะของสถานประกอบการ		
1. ประเภทของกิจการ	0.167	0.49
2. ทุนเริ่มต้นของกิจการ	0.198	0.03*
3. มูลค่าสินทรัพย์ของกิจการ	0.625	0.01*
4. ระยะเวลาในการดำเนินของธุรกิจ	-4.54	0.40
5. รายได้กิจการ	0.087	0.71
ปัจจัยด้านส่วนผสมทางการตลาด		
1. ด้านผลิตภัณฑ์ (Product)	0.44	0.04*
2. ด้านราคา (Price)	-1.28	0.01*
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)	0.69	0.03*
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion)	0.71	0.00*
5. ด้านบุคคล (People)	-0.24	0.43
6. ด้านการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพ (Physical evidence and presentation)	0.21	0.52
7. ด้านกระบวนการ (Process)	0.10	0.72

* หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สรุปผลการศึกษา

ถึงแม้ว่าปัจจุบันสถาบันการเงินของรัฐบาลจะเริ่มมีการขยายสินเชื่อเพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากขึ้น แต่ยังมีผู้ประกอบการในวิสาหกิจขนาดกลางและ

ขนาดย่อมจำนวนมากที่ไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อในจากสถาบันการเงินในระบบและไม่ใช้บริการสถาบันการเงินของรัฐ ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงศึกษาถึงแหล่งที่มาของเงินทุนของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด

ย่อม และวิเคราะห์ถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการวิจัย พบว่า แหล่งเงินทุนที่สำคัญที่สุดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ เงินกู้ จากธนาคารพาณิชย์ รองลงมาคือ สถาบันการเงินของรัฐ และปัจจัยด้านสถานประกอบการที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ทุนเริ่มต้นของกิจการ มูลค่าสินทรัพย์ของกิจการ นอกจากนี้ ยังพบว่า ปัจจัยด้านส่วนผสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับสถาบันการเงินของรัฐ ประกอบด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการขาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

ชญาภา บุญมีพิพิธ (2556) ที่พบว่า ปัจจัยด้านส่วนผสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสินเชื่อเคหะของผู้ใช้บริการธนาคารออมสินเขตบางแค นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ภัทรพร เฉลิมบงกช และมารยาท โยทองยศ (2553) ที่พบว่า ส่วนผสมทางการตลาดที่มีผลต่อการใช้ผลิตภัณฑ์การเงินของธนาคารซึ่งคล้ายกับงานวิจัยของ สรชา สุขศรีนวน (2554) พบว่า ผู้ใช้บริการธนาคารมีความพึงพอใจและให้ความสำคัญกับ ปัจจัยด้านส่วนผสมทางการตลาด โดยเฉพาะด้านผลิตภัณฑ์สูงสุด

ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถใช้เป็นแนวทางการวางแผนการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง สามารถใช้แนวทางในการวางแผนควรให้การสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อไป

บรรณานุกรม

- กรวิทย์ ดันศรี, สิริธร จารุญญลักษณ์, อรรรินทร์ ชัยบุตร,พรนิภา สินธุ์, สุภาภรณ์ วัฒนาคูมชัย, และสุรชัย จันทร์จรัส. (2557). แนวทางการเข้าถึงเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย* 34(3), 1-19.
- จิรพรรณ โอพาธนาเศรษฐ์, วสันต์ ยศสมเสน, สมหมาย ศิริธรรม, และศิริพร ศิริปัญญาวัฒน์. (2551). *การเข้าถึงแหล่งเงินทุนและสาเหตุของการเกิด NPLs ของ SMEs : กรณีศึกษาภาคเหนือ*, กรุงเทพฯ: ธนาคารแห่งประเทศไทย.
- ชญาภา บุญมีพิพิธ (2556) *พฤติกรรมและปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจ เลือกใช้บริการสินเชื่อเคหะของผู้ใช้บริการธนาคารออมสินเขตบางแค*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- ภัทรพร เฉลิมบงกช และมารยาท โยทองยศ. (2553). *ทัศนคติต่อธนาคาร ส่วนประสมทางการตลาด กับพฤติกรรมการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์การเงิน: กรณีศึกษา ผู้ใช้บริการธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด จำกัด (มหาชน) สาขาสำนักงานใหญ่*. ภาคนิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สรชา สุขศรีนวล. (2554). *ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการสินเชื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการเงิน, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกริก.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2560). *รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม*. กรุงเทพฯ.
- Bebczuk, N. (2004). *What determines the access to credit by SMEs in argentina?*. department of economics universidad nacional de La plata argentina.
- Boot, W.A. (2000). Relationship banking: What do we know. *Journal of Financial Intermediation*.9(11), 7-25.
- Berger, A. N., and Udell, G. F. (1995). Relationship lending and lines of credit in small firm finance., *Journal of Business*, 68(3), 351-382.
- Bougheas, B.,Mizen, P., and Yalchin,c. (2006). Access to external finance: Theory and evidence on the impact of firms-specific characteristic., *Journal of Banking & Finance*, 30(1), 199-227.
- Hair, J. F. Jr., Anderson, R. E., Tatham, R. L. & Black, W. C. (1995). *Multivariate Data Analysis* (3rd ed). New York: Macmillan.
- Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30, 607-610.
- Owualah,S L. (2002). SMEs, Borrowing constraints and banking relationships in japan. *Japan and the world economy* 14, 1, 100-87
- Rand.,J. (2007). Credit constraints and determinants of the cost of capital in veitnamese manufacturing. *Small business economics*, 29(1-2), 1-13
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric theory* (2nd ed.). New York: McGraw-Hill
- Thampy,A. (2010). Financing of SME firms in india. *IIMB Management Review*. 1-9.
- Uzzi.,B., (1999). Embeddednedd in the Making of Financial Capital : How Social Relations and Networks Benefit Firms Seeking Financing.” *American Sociological Review*. Vol.64.